

Økonomivurdering for kollektiv trafik 2023 og fremover

Nærværende notat indeholder en oversigt over det forventede forbrug på budgettet til "Bustrafik"¹. Oversigten er udarbejdet på baggrund af Movias 1. behandlede budget for Slagelse Kommune. Budgettet har været behandlet i Movias bestyrelse den 30. juni 2022.

Yderligere indeholder notatet vurderinger på "Bustrafik" ud fra den betragtning, at der fra og med 2023 foretages en budgetreduktion på den samlede budgetramme med, hvad der svarer til 7,0 mio. kr. i årlig virkning.

Indhold

1. Økonomien i den kollektive trafik 2023 inkl. Flextrafik og Fribusser
2. Årlig budgetreduktion med 7,0 mio. kr. på "Bustrafik"
 - Forudsætninger for beregninger*
 - Generelle betragtninger*
 - Konsekvenser ved afvikling over 3 år (2023-2025)*
 - Konsekvenser ved afvikling over 4 år (2023-2026)*
 - Konsekvenser ved afvikling over 5 år (2023-2027)*
 - Konsekvenser ved afvikling over 6 år (2023-2028)*
 - Opsamling*
3. Slagelse Kommunes indkøb af Flexkørsel 2016-2021

Bilag:

- Tilpasning af budgetramme til Bustrafik over 3 år
- Tilpasning af budgetramme til Bustrafik over 4 år
- Tilpasning af budgetramme til Bustrafik over 5 år
- Tilpasning af budgetramme til Bustrafik over 6 år

¹ "Bustrafik" refererer til budgettet der er afsat til kollektiv trafik under politikområdet Drift og Teknik, 2302 – Vej og Trafik.

1. Økonomien i den kollektive trafik 2023 inkl. Flextrafik og Fribusser

1.000 kr.

Movia-produkter	Movias budget 2022 1. estimat den 30. juni 2022	Movias budget 2023 til 1. beh. den 30. juni 2022
Lokale buslinjer, inkl. buslinjer i flere kommuner	39.600	36.835
Erstatning for "ikke genudbudte buslinjer" (462 og 495)		1.800
Coronaregning	1.035	1.300
Fællesudgifter	4.570	4.584
Efterregulering	224	4.922
Slagelse Kommunes udgifter til buslinjer (Movia)	45.429	49.441

Flextrafik	Movias budget 2022 1. estimat den 30. juni 2022	Movias budget 2023 til 1. beh. den 30. juni 2022
Flextur	4.449	4.450
Plustur	80	71
Flexhandicap	7.235	6.694
Slagelse Kommunes udgifter til Flextrafik (Movia)	11.764	11.215

Slagelse Kommunes egne linjer	Forventet forbrug
FRibus 1 (lilla)	2.600
FRibus 2 (rød og blå)	3.500
Administration – Der er med budgetaftale 2021 disponeret med 0,5 mio. kr. til administration. ²	500
Slagelse Kommunes udgifter til egne buslinjer	6.600

Slagelse Kommunes budget til busdrift i 2023³	57.942
Slagelse Kommunes anslået samlede udgifter i 2023 til:	67.256
<ul style="list-style-type: none"> • Movia buslinjer • Movia Flextrafik • Kommunens egne buslinjer 	
Forventet resultat	-9.314

Forventet resultat excl. Efterregulering for 2021	-4.392
--	---------------

² I forbindelse med budgetaftale 2021 blev budgettet til "Bustrafik" tilpasset, og indeholdt i denne tilpasning blev der disponeret 0,5 mio. kr. årligt til egen administration, som følger af hjemtagelsen af "skolebus"-linjerne. Den del af beløbet, som ikke anvendes til køb af administrative timer anvendes på "Bustrafik".

³ Afsæt i Budgetaftale 2022(-25).

2. Årlig budgetreduktion med 7,0 mio. kr. på "Bustrafik"

Af flere forskellige årsager er udgiften til "Bustrafik" nået et niveau, hvor den afsatte budgetramme ikke står mål med den årlige udgift til området. Her kan der f.eks. peges på manglende passagerindtægter, dels på grund af nedgang i passagertallet men også en konsekvens af corona, yderligere kan det konstateres, at udgifter til den visiterede handicapkørsel – Flexhandicap – har været markant stigende igennem flere år – se afsnit 3.

Som beskrevet i afsnit 1 vil udsigten for "Bustrafik" i 2023, på nuværende tidspunkt, peges i retningen af et merforbrug på 9,3 mio. kr., plus et skønnet merforbrug i 2022 på ca. 1,5 mio. kr. Hvis Slagelse Kommune i 2022 skal afholde "corona-regningen"⁴ overfor Movia, vil merforbruget beløbe sig til ca. 2,5 mio. kr.

I alt et skønnet merforbrug på 10,8 mio. kr. Ses dette sammen med det forhold, at der er lagt op til en 7,0 mio. kr. reduktion af budgetrammen til "Bustrafik" i 2023 og overslagsårene, vil det medføre kraftige nedjusteringer af den kollektive bustrafik som Slagelse Kommune indkøber.

Det vil ikke være muligt at fjerne kollektiv bustrafik i 2023 for i alt 17,8 mio. kr., da der tidligst kan reduceres i den indkøbte service med køreplansskifte ultimo juni 2023. Det vil derfor være nødvendigt at se ind i muligheden for at foretage budgettilpasningen over en årrække. Dette notat giver et billede af de økonomiske konsekvenser ved at realisere servicetilpasningen over 3, 4, 5 eller 6 år.

Forudsætninger for beregninger

Konsekvenserne ved at reducere budgetrammen til "Bustrafik" er vurderet med afsæt i følgende forudsætninger:

1. Alle økonomital er i 2022-niveau.
2. Der er ikke indregnet prisfremskrivninger som følger af ændret inflation.
3. Der tages afsæt i det nuværende serviceniveau til kollektive bustrafik for hele perioden. De økonomiske konsekvenser ses derfor i forhold til det nugældende serviceniveau.
4. Indeholdt i beregningerne er udgifter til to buslinjer (462 og 495) der ikke er blevet genudbudt med virkning fra december 2022.
5. Eventuel budgetoverskridelse i regnskabsår 2022 overføres til 2023.
6. Det estimerede merforbrug i 2023 indgår i beregningerne for tilpasning af budget og forbrug i en given periode.
7. Det forudsættes at budgettilpasningen kan udredes for perioden fra 2023 og fremefter, alt afhængigt af hvor hurtigt budget og forbrug forventes i balance.
8. Der kan ikke regnes med helårvirkning i 2023. Den gennemsnitlige helårvirkning sættes til det halve i 2023. Den anden halvdel fordeles på de efterfølgende år.
9. De økonomiske konsekvensberegninger tager ikke højde for, halvårvirkning i kalenderåret efter sidste år for konsekvensperioden.

Generelle betragtninger

Risikoen ved at foretage store nedskæringer i den kollektive bustrafik kan medføre, at den kollektive bustrafik vil opleve en væsentlig nedgang i antallet af passager. Der vil givet vis være passagerer som ikke længere vil opleve, at serviceniveauet understøtter deres rejsebehov.

⁴ Det er ikke endeligt afklaret om Movia og dermed kommunerne bliver kompenseret for manglende passagerindtægter i 2022 som følger af corona-pandemien.

Tilsvarende vil det være vanskeligt at få passagerne tilbage i busserne den dag, der måtte blive mulighed for igen at øge budgetrammen for "Bustrafik".

Konsekvenser ved afvikling over 3 år (2023-2025)

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Korrigeret budget	49.403	50.942	49.558	49.558	49.558	49.558
"Bustrafik" skal reduceres med – helårvirkning set ift. den nuværende budgetaftale	17.853	9.973	9.467			
Overført driftsunderskud fra foregående år		-10.394	-5.450			
Beregning af reduktionen i "Bustrafik" når der tages højde for halvårsvirkning i 2023	7.459	14.917	14.917			
Driftsmæssigt underskud pr år der overføres til efterfølgende år	-10.394	-5.450	0			
Samlet disponibelt beløb til køb af kollektiv trafik	41.944	36.025	34.641	49.558	49.558	49.558

Som det fremgår af ovenstående, antages det at der maksimalt kan opnås en reduktion på den kollektive bustrafik i 2023 på ca. 7,5 mio. kr. (halvårseffekt), da det ikke vil være muligt at opnå fuld effekt i 2023.

Følgende vil være gældende for alle fire scenarier: Halvårseffekten begrundes i, at trafikbestillingen der afgives med fagudvalgets beslutning den 31. oktober 2022 tidligst, kan have effekt fra køreplansskiftet sommeren 2023, dette gælder dog ikke Fribusserne, hvor der i den samlede kontraktperiode kan justeres med +/-10 % på køreplanstimerne, ændringer kan ske uden at operatøren kan opkræve merbetaling. Tidspunkt for implementering af ændringer aftales med operatøren.

Budgettilpasningen med den korteste afviklingsperiode vil for 2024 og 2025 medføre, den største nedjustering i det tilbudte serviceniveau på den kollektive bustrafik. Det vil være nødvendigt at fjerne service i bustrafikken for ca. 14,9 mio. kr. begge år.

Hvis den reducerede budgetramme fastholdes i de efterfølgende (år 2026 og fremefter) vil det være muligt at udvide servicen så denne tilpasses rådighedsbeløbet i budgetrammen, men det kan blive vanskeligt at få "tabte" passagerer tilbage i busserne.

Konsekvenser ved afvikling over 4 år (2023-2026)

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Korrigeret budget	49.403	50.942	49.558	49.558	49.558	49.558
"Bustrafik" skal reduceres med – helårvirkning set ift. den nuværende budgetaftale	17.853	9.973	9.467	8.881		
Overført driftsunderskud fra foregående år		-11.257	-8.037	-4.312		

Beregning af reduktionen i "Bustrafik" når der tages højde for halvårsvirkning i 2023	6.596	13.193	13.193	13.193		
Driftsmæssigt underskud pr år der overføres til efterfølgende år	-11.257	-8.037	-4.312	0		
Samlet disponibelt beløb til køb af kollektiv trafik	42.807	37.749	36.365	36.365	49.558	49.558

Som det fremgår af ovenstående, antages det at der maksimalt kan opnås en reduktion på den kollektive bustrafik i 2023 på ca. 6,6 mio. kr. (halvårseffekt), da det ikke vil være muligt at opnå fuld effekt i 2023.

Budgettilpasninger med kort afviklingsperiode vil for 2024, 2025 og 2026 medføre, en forholdsvis stor nedjustering i det tilbudte serviceniveau på den kollektive bustrafik. Det vil være nødvendigt at fjerne service i bustrafikken for ca. 13,2 mio. kr. i hvert af årene.

Hvis den reducerede budgetramme fastholdes i de efterfølgende (år 2027 og fremefter) vil det være muligt at udvide servicen så denne tilpasses rådighedsbeløbet i budgetrammen, men det kan blive vanskeligt at få "tabte" passagerer tilbage i busserne.

Konsekvenser ved afvikling over 5 år (2023-2027)

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Korrigeret budget	49.403	50.942	49.558	49.558	49.558	49.558
"Bustrafik" skal reduceres med – helårsvirkning set ift. den nuværende budgetaftale	17.853	9.973	9.467	8.881	8.881	
Overført driftsunderskud fra foregående år		-11.736	-9.474	-6.707	-3.353	
Beregning af reduktionen i "Bustrafik" når der tages højde for halvårsvirkning i 2023	5.933	11.867	11.867	11.867	11.867	
Driftsmæssigt underskud pr år der overføres til efterfølgende år	-11.736	-9.474	-6.707	-3.353	0	
Samlet disponibelt beløb til køb af kollektiv trafik	43.286	38.708	37.324	37.324	37.324	49.558

Som det fremgår af ovenstående, antages det at der maksimalt kan opnås en reduktion på den kollektive bustrafik i 2023 på ca. 5,9 mio. kr. (halvårseffekt), da det ikke vil være muligt at opnå fuld effekt i 2023.

Budgettilpasninger med en lidt længere afviklingsperiode vil for 2024, 2025, 2026 og 2027 medføre, at der skal fjernes lidt mindre kollektiv trafik end i de to foregående scenarier. Det vil være nødvendigt at fjerne service i bustrafikken for ca. 11,9 mio. kr. i hvert af årene.

Hvis den reducerede budgetramme fastholdes i de efterfølgende (år 2028 og fremefter) vil det være muligt at udvide servicen så denne tilpasses rådighedsbeløbet i budgetrammen, men det kan blive vanskeligt at få "tabte" passagerer tilbage i busserne.

Konsekvenser ved afvikling over 6 år (2023-2028)

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Korrigeret budget	49.403	50.942	49.558	49.558	49.558	49.558
"Bustrafik" skal reduceres med – helårvirkning set ift. den nuværende budgetaftale	17.853	9.973	9.467	8.881	8.881	8.881
Overført driftsunderskud fra foregående år		-12.041	-10.389	-8.231	-5.487	-2.744
Beregning af reduktionen i "Bustrafik" når der tages højde for halvårsvirkning i 2023	5.812	11.625	11.625	11.625	11.625	11.625
Driftsmæssigt underskud pr år der overføres til efterfølgende år	-12.041	-10.389	-8.231	-5.487	-2.744	
Samlet disponibelt beløb til køb af kollektiv trafik	43.591	39.317	37.933	37.933	37.933	37.933

Som det fremgår af ovenstående, antages det at der maksimalt kan opnås en reduktion på den kollektive bustrafik i 2023 på ca. 5,8 mio. kr. (halvårseffekt), da det ikke vil være muligt at opnå fuld effekt i 2023.

Budgettilpasninger, med den i dette notats længste afviklingsperiode, vil for 2024, 2025, 2026, 2027 og 2028 medføre, at der skal fjernes mindst kollektiv trafik, men stadig en stor del et i forhold til det nuværende serviceniveau. Det vil være nødvendigt at fjerne service i bustrafikken for ca. 11,6 mio. kr. i hvert af årene.

Hvis den reducerede budgetramme fastholdes i de efterfølgende (år 2029 og fremefter) vil det være muligt at udvide servicen så denne tilpasses rådighedsbeløbet i budgetrammen, men det kan blive vanskeligt at få "tabte" passagerer tilbage i busserne.

Opsamling

Underordnet hvilket af de fire ovenstående scenarier vil det være nødvendigt at forholde sig til et merforbrug på budgetrammen, medmindre der træffes beslutninger om, at andre dele af politikområdet "Drift og Teknik" skal reducere serviceniveau. Hertil skal det bemærkes, at justeringer i disse størrelser vil medføre, at der kommer drastiske nedjusteringer indenfor politikområdet.

Med afsæt i de fire beskrevne scenarier er det administrationens vurdering, at tilpasningen af serviceniveau og den tilrådeværende budgetramme vil isoleret set medføre, at budgetområdet "Bustrafik" i en årrække vil komme ud med et merforbrug også selvom serviceniveauet er markant nedjusteret. Det vurderede merforbrug fremgår af tabellen herunder. Det skal bemærkes, at merforbrug i et regnskabsår videreføres til det efterfølgende år.

År	2023	2024	2025	2026	2027	2028
3	-10.394	-5.450	0	0	0	0
4	-11.257	-8.037	-4.312	0	0	0
5	-11.736	-9.474	-6.707	-3.353	0	0
6	-12.041	-10.389	-8.231	-5.487	-2.744	0

Tabel: Årligt driftsmæssigt underskud ved de fire scenarier.

Med det tilrådeværende budget og den foregående vurdering af årligt driftsunderskud, vil det fremgå af nedenstående tabel hvor stort et beløb der kan anvendes til indkøb af "Bustrafik".

År	2023	2024	2025	2026	2027	2028
3	41.944	36.025	34.641	49.558	49.558	49.558
4	42.807	37.749	36.365	36.365	49.558	49.558
5	43.286	38.708	37.324	37.324	37.324	49.558
6	43.591	39.317	37.933	37.933	37.933	37.933

Tabel: Samlet disponibelt beløb til køb af kollektiv trafik

3. Slagelse Kommunes indkøb af Flexkørsel 2016-2021

Det kan konstateres, at Slagelse Kommunes indkøb af Flexhandicap er steget markant i perioden fra 2016 til 2021. Udgiften til denne kørsel afholdes af budgettet til "Bustrafik" under Teknik-, Plan og Landdistriktsudvalget, men visitationen til denne kørsel foretages af andre områder end Center for Plan, Miljø og Teknik.

Administrationen vil derfor foreslå, at der igangsættes en handling i forhold til at der udarbejdes rammer for i visitationen til denne type kørsel, alternativt må det drøftes, hvordan kørselsområdet organiseres så budgetansvar og bestillerfunktion/visitation hænger sammen.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Flexhandicap	2.084	2.518	2.836	4.209	5.472	4.997	5.800
Flextur (inkl. plustur)	2.247	2.226	2.029	2.143	2.507	2.085	2.706

